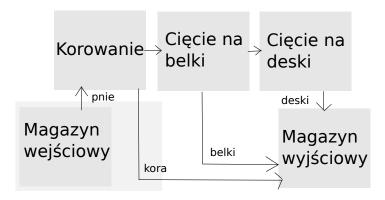
Tartak

Łukasz Wieczorek inf94385 wieczorek1990@gmail.com

1 Dane

- Roczny obrót 12 milionów,
- Roczny zysk 100 tysięcy,
- Koszt audytu 20 tysięcy,
- Kwota kredytu, za który kupujemy tartak 1 milion,
- Kredyt bierzemy na 5 lat,
- Oprocentowanie kredytu 8%,
- Podział kosztów: 50% wynagrodzenia, 50% materiały,
- Koszt wynagrodzenia zarządcy po przejęciu tartaku 50 tysięcy rocznie,
- Popyt rośnie od 0% do 80%, 20% rocznie (5 lat),
- Wykorzystanie maszyn 50%,
- 50 pracowników, w tym 10 administratorów,
- Każdy wózek ciągną 2 osoby,
- Obciążenie magazynów 80%,
- Magazyn starcza na 1 miesiąc działalności,
- Firma nie ma kredytów,
- Zyski ze sprzedaży: 80% deski, 18% belki, 2% reszta,
- Czas transportu pomiędzy maszynami nie przekracza 10% czasu wykonania na maszynach,
- Liczba maszyn: 3 korujące, 1 tnąca na belki, 2 tnące na deski,
- Proces produkcji wygląda następująco:

2 Analiza dochodowości

Na podstawie założenia, że popyt będzie rocznie rósł wykonałem analizę dochodowości. Analiza zakłada, że koszty pracownicze pozostaną na stałym poziomie. Z analizy (Tablica 1) wynika, że firma w ciągu 5 lat zarobi około 10,93 miliona zł, jeżeli nadąży z produkcją.

Rok Popyt Obrót Koszty odsetek kredytu Koszty spłaty kredytu Koszty spłaty kredytu Koszt zarządcy 1 100,00% 12000000 80000 0 50000 2 120,00% 1440000 80000 0 50000 3 140,00% 1680000 80000 0 50000 4 160,00% 1920000 80000 100000 50000 5 180,00% 2160000 80000 100000 50000 SUMA Koszt audytu Koszty pracownicze Koszty materiału Koszty całkowite Zysk 1 20000 5950000 7140000 13220000 -50000 2 0 5950000 1740000 1830000 3 0 5950000 17410000 2390000 4 0 5950000 17790000 3810000 5 0 5950000 17790000 10930000 5 0 5950000 10710000 17790000 109300														
Popyt Obrót 100,00% 12000000 120,00% 14400000 140,00% 1680000 160,00% 1920000 180,00% 2160000 Koszt audytu Koszty pracownicze 20000 5950000 0 5950000 0 5950000 0 5950000 0 5950000 0 5950000 0 5950000 0 5950000 0 5950000 0 5950000 0 5950000	Koszt zarządcy	50000	50000	50000	20000	20000	250000	Zysk	-50000	1180000	2390000	3600000	3810000	10930000
Popyt Obrót 100,00% 12000000 120,00% 14400000 140,00% 1680000 160,00% 1920000 180,00% 2160000 Koszt audytu Koszty pracownicze 20000 5950000 0 5950000 0 5950000 0 5950000 0 5950000 0 5950000 0 5950000 0 5950000 0 5950000 0 5950000 0 5950000	Koszty spłaty kredytu	0	0	0	0	1000000	1000000	Koszty całkowite	12050000	13220000	14410000	15600000	17790000	73070000
Popyt 100,00% 120,00% 140,00% 160,00% 180,00% 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0	Koszty odsetek kredytu	80000	80000	80000	80000	80000	400000	Koszty materiału	5950000	7140000	8330000	9520000	10710000	41650000
	Obrót	12000000	14400000	16800000	19200000	21600000	84000000	Koszty pracownicze	5950000	5950000	5950000	5950000	5950000	29750000
Rok 1 2 3 5 SUMA Rok 1 2 3 4 5 3 4 5 5 6 7 8 8 9 1 2 4 5 5 5 5 5 6 7 8 8 1 1 1 2 4 4 5 6 6 7 8 1 1 1 2 2 4 4 4 5 6 6 6 7 8 1 1 1 1 2 2 3 4 4 5 <td>Popyt</td> <td></td> <td>120,00%</td> <td>140,00%</td> <td>160,00%</td> <td>180,00%</td> <td></td> <td>Koszt audytu</td> <td>20000</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>20000</td>	Popyt		120,00%	140,00%	160,00%	180,00%		Koszt audytu	20000	0	0	0	0	20000
	Rok	П	2	3	4	20	SUMA	Rok	П	2	3	4	20	SUMA

Tablica 1: Wyniki

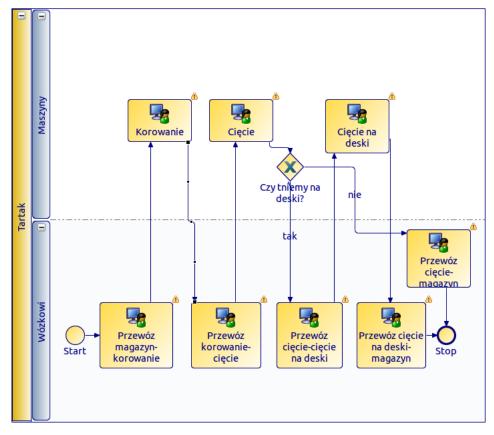
3 Analiza poprawy dochodowości

Co można zrobić, aby firma była bardziej dochodowa:

- Wymienić wózki na taśmę produkcyjną,
- Wprowadzić pracę na więcej zmian,
- Rozbudować magazyn,
- Zwiększyć wykorzystanie maszyn (np. system powiadamiania o dostępności maszyn, predykcja zakończenia przetwarzania na maszynach w celu szybszego transportu),
- Zmniejszyć wynagrodzenia,
- Wprowadzić bufory przy maszynach,
- Dokupić maszyny.

4 Symulacja TBS

Wykonałem symulacje na podstawie poniższego modelu w oprogramowaniu Tibco Business Studio [1]).

Rysunek 1: Model BPMN tartaku

Symulacje nazwałem odpowiednio:

- 1. 10 wózkowych w tartaku jest 10 wózkowych
- 2. taśma zamiast wózkowych 10 wózkowych zastępują taśmy produkcyjne

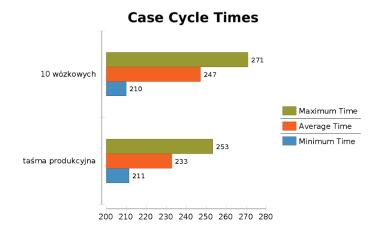
Założyłem, w ciągu 8-godzinnego dnia pracy przychodzą 4 zlecenia obróbki drewna średnio co 60 minut, co daje czasy przetwarzania rzędu 440 minut – prawie 8 godzin pracy. Z danych zadania wyliczyłem średnią płacę godzinową 59,5 zł. Ponadto wykorzystałem następujące dane wejściowe do symulacji:

Pracownicy									
Wersja	Pracowników	Wózkowych	Korowanie	Cięcie	Cięcie na deski				
1	40	10	15	5	10				
2	40	0	0 15		10				
Czasy									
Wersja		Przewóz	Korowanie	Cięcie	Cięcie na deski				
1	Średnia	3	90	30	60				
1	Odchylenie std.	1	30	10	20				
2	Średnia	1	90	30	60				
	Odchylenie std.	1	30	10	20				

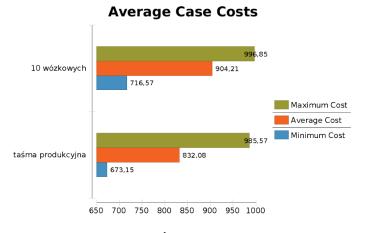
Tablica 2: Dane wejściowe do symulacji

4.1 Porównaie

Porównanie dotyczy zamiany 10 wózkowych na taśmę produkcyjną.

Rysunek 2: Średnie czasy cyklu

Rysunek 3: Średnie koszty cyklu

4.1.1 Wnioski

Średni czas cyklu zmniejszył się o 6%, a średni koszt cyklu zmniejszył się o 9%. Warto wymienić wózkowych na taśmę produkcyjną. Jakkolwiek zmniejszenie czasu cyklu jest logiczne, to zmniejszenie kosztów o 9% wydaje się absurdalne, ponieważ zwolniliśmy 10 z 50 pracowników co powino przełożyć się na 20% procentową obniżkę kosztów. Powyższe ilustruje, że oprogramowanie TBS w dziwny sposób oblicza koszty. Z tego też powodu zdecydowałem się zbudować własny symulator tartaku.

5 Symulator

5.1 Założenia

- Symulacja nie bierze pod uwagę zysków z kory,
- Symulacja nie bierze pod uwagę kosztów pracowniczych,
- 81,633% belek przechodzi proces cięcia na deski,

5.2 Opis danych wejściowych

- simulation duration czas trwania symulacji w minutach,
- boards percentage procent drewna przerabianego na deski,
- parallel carts liczba mogacych równolegle jechać wózków,
- wood batch ilość drzewa jaką przewozi jeden wózek, jaka jest przetwarzana w maszynach,
- boards from beam liczba desek z belki,
- beams_machines liczba maszyn tnących na belki,
- boards machines liczba maszyn tnących na deski,
- wood price cena zakupu pnia,
- beam price cena belki,
- board price cena deski,
- barking duration czas trwania korowania w minutach,
- beams_duration czas trwania cięcia na belki w minutach,
- boards duration czas trwania cięcia na deski w minutach,
- input magazine starting capacity początkowe zapełnienie magazynu wejściowego w liczbie pni,
- input_magazine_maximal_capacity maksymalna pojemność magazynu wejściowego w liczbie pni,
- output_magazine_starting_capacity początkowe zapełnienie magazynu wyjściowego w liczbie belek (deski są traktowane jako części belki),
- output_magazine_maximal_capacity maksymalna pojemność magazynu wyjściowego w liczbie belek (j.w.),
- output magazine beams liczba belek znajdujących się w magazynie wyjściowym,
- output_magazine_boards liczba desek znajdujących się w magazynie wyjściowym,
- wood arrived count liczba pni przychodzących w wydarzeniu napełniania magazynu,
- wood sold count liczba belek sprzedawanych w wydarzeniu sprzedaży,
- wood_arrival_cycle_time czas cyklu zdarzenia napełniania magazynu,
- wood selling cycle time czas cyklu zdarzenia sprzedaży,
- magazine_barking_transport_duration czas transportu z magazynu wejściowego do korowania,
- barking beams transport duration czas transportu z korowania do cięcia na belki,
- beams boards transport duration czas transportu z cięcia na deski do cięcia na belki,
- boards_magazine_transport_duration czas transportu z cięcia na deski do magazynu wyjściowego,
- beams_magazine_transport_duration czas transportu z cięcia na belki do magazynu wyjściowego.

5.3 Przykładowa instancja

5.3.1 Dane wejściowe

```
simulation duration: 6
boards percentage: 0.81633
parallel carts: 1
wood batch: 1
boards from beam: 4
barking_machines: 1
beams machines: 1
boards_machines: 1
wood_price: 2
beam price: 4
board price: 1
barking duration: 1
beams duration: 1
boards duration: 1
input_magazine_starting_capacity: 8
input_magazine_maximal_capacity: 10
output_magazine_starting_capacity: 8
output magazine maximal capacity: 10
output magazine beams: 2
output magazine boards: 24
wood arrived count: 2
wood sold count: 2
wood_arrival_cycle_time: 6
wood_selling_cycle_time: 6
magazine_barking_transport_duration: 1
barking beams transport duration: 1
beams boards transport duration: 1
boards_magazine_transport_duration: 1
beams_magazine_transport_duration: 1
5.3.2 Wynik działania
Time = 0
Wood arrived (2)
Wood sold (2)
Scheduling
Time = 1
Transporting wood from magazine to barking
Scheduling
Time = 2
Barking
Transporting wood from magazine to barking
Scheduling
Time = 3
Barking
Transporting wood from magazine to barking
Transporting wood from barking to beams
Scheduling
Time = 4
Barking
Cutting into beams
Transporting wood from magazine to barking
Transporting wood from barking to beams
```

 $\begin{array}{l} \text{Scheduling} \\ \text{Time} = 5 \\ \text{Barking} \end{array}$

Cutting into beams
Transporting wood from beams to boards
Transporting wood from magazine to barking
Transporting wood from barking to beams
Scheduling

Machine utilization: 50.0%

Wood buyed: 2 Beams sold: 1 Boards sold: 4

Cost: 4 Income: 8 Profit: 4

5.4 Potrzebne dane

W celu przeprowadzenia symulacji potrzebowałem różnych danych, przedstawia je poniższy arkusz:

	Α	В	С	D	E	F		
1	Obrót	12000000						
2	Zysk	100000						
3	Koszty	11900000						
4	Koszty pracownicze	5950000						
5	Koszty materiałowe	5950000						
6	Procent przychodu z desek	0,8						
7	Procent przychodu z belek	0,18						
8	Procent przychodu z innych źróde	0,02						
9	Przychód z desek	9600000						
10	Przychód z belek	2160000						
11	Przychód z innych źródeł	240000						
12	Godzin pracujących w roku	2000						
13	Minut pracujących w roku	120000						
14	Pracowników	50						
15	Średnia pensja miesięczna	9916,66667						
16	Średnia pensja godzinowa	59,5						
17	Cena drewna	500						
18	Liczba sztuk drewna	11900						
19	Procent drewna na belki	0,18367						
20	Procent drewna na deski	0,81633						
21	Desek z belki	4						
22	Belek	2185,673						
23	Desek	38857,308						
24	Cena belki	988,253961						
25	Cena deski	247,057774						
26	Obciążenie magazynów	0,8						
27	Czas pomiędzy dostawami [minut]	480						
28	Liczba dostaw	250						
29	Drewna na dostawę	47,6						
30	Czas pomiędzy sprzedażą [minut]	480		Zwiększony popyt				
31	Liczba sprzedaży	250	120,00%	140,00%	160,00%	180,00%		
32	Drewna na sprzedaż	47,6	57,12	66,64	76,16	85,68		

Rysunek 4: Potrzebne dane. Żółte pola to zmienne.

5.5 Założenie o 50% wykorzystaniu maszyn

50% procentowe wykorzystanie maszyn udało mi się uzyskać dla instancji, w której czasy przewozu drewna pomiędzy maszynami i magazynami były bardzo długie, tj. 300 minut. Średnie wykorzystanie maszyn dla badanych instancji wynosiło ok. 94% dla liczby maszyn (3, 1, 2), ok. 83,5% dla (4, 2, 3), ok. 85.5% dla (5, 2, 4).

5.6 Analiza wzrostu popytu

5.6.1 Dane wejściowe symulacji

```
simulation duration: 120000
boards percentage: 0.81633
parallel carts: 1
wood batch: 2
boards from beam: 4
barking_machines:
beams machines: 1
boards_machines: 2
wood price: 500
beam price: 1000
board price: 250
barking duration: 60
beams duration: 20
boards duration: 40
input_magazine_starting_capacity: 4000
input_magazine_maximal_capacity: 5000
output_magazine_starting_capacity: 4000
output magazine maximal capacity: 5000
output magazine beams: 800
output magazine boards: 12800
wood arrived count: 50
wood sold count: 50
wood arrival cycle time: 480
wood_selling_cycle_time: 480
magazine\_barking\_transport\_duration: \ 3
barking beams transport duration: 3
beams boards transport duration: 3
boards_magazine_transport_duration: 3
beams_magazine_transport_duration: 3
```

5.6.2 Zmiany konieczne do zaspokojenia popytu

- W trzecim roku zakup po jednej maszynie każdego rodzaju,
- W piątym roku zakup maszyny do korowania i do cięcia na deski, rozbudowa magazynu wyjściowego (podwójna pojemność), zwiększenie rozmiaru dostaw drewna z 50 do 75.

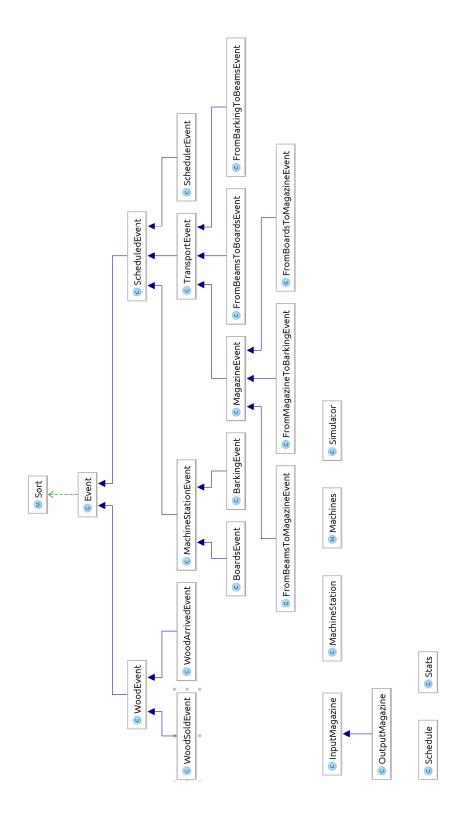
6 Wnioski

50% wykorzystanie maszyn, co pokazuje symulacja, można zwiększyć do około 80-95% poprzez lepsze zarządzanie procesem produkcyjnym. Jeśli założyć, że popyt będzie rósł według założeń, to opłaca się kupić tartak. Natomiast chęć zaspokojenia całego popytu wiąże się z koniecznością rozbudowania magazynów i dokupienia maszyn, dlatego też wydaje się, iż opłaca się dokupić tylko po jednej maszynie każdego rodzaju na początku roku trzeciego, chyba że popyt miałby w przyszłych latach dalej rosnąć.

7 Dodatki

Literatura

[1] "Tutorial 1: Setting up a simple simulation," https://docs.tibco.com/pub/activematrix_bpm/1.2. 0_october_2011/doc/html/Simulation/wwhelp/wwhimpl/common/html/wwhelp.htm#context= Simulation&file=getStart.3.03.htm, [Online; accessed 16-January-2014].

Rysunek 5: Struktura klas symulatora